Tegyük a takarékosságot közüggyé!

Veszprém megye tanácsainak és tanácsi vállalatainak tavalyi munkáját vizsgálva, találkozhatunk egy-egy kiemelkedő takarékossági eredménnyel. A sümegi tanács például az előirányzott 62 ezer forint helyett 113 ezer forintot takarított meg tavalyi gazdálkodása során. A faárugyárban 30 újítással 300 ezer forintot takarítottak meg. A selejt és a hulladék csökkentésével a pápai és a veszprémi gépjavító vállalat, a faárugyár és a nyomda együttesen több mint egymillió forint kiadástól mentette meg a népgazdaságot.

Sajnos azonban, a kiemelkedő, jó példák mögött nem áll elfogadható átlag. Meg kell állapítani, hogy sem a tanácsok, sem a tanácsi vállalatok nem fordítottak a népgazdaság számára oly fontos takarékosságra olyan gondot, mint amilyet kellett volna. Veszprém városa például alig egytizedét takarította meg annak, amennyit a felsőbb szervek vártak volna tőle.

Ebben az esztendőben a közönyt feltétlenül fel kell számolni, a takarékosságot közüggyé kell tenni. Mit sem érnek ugyanis a szép tervek, elképzelések, ha nem alakítunk ki olyan közvéleményt, amely nem tűri el a pazarlást, a közvagyon herdálását, a korrupciót, a fegyelmezetlenséget.

A tanácsok és vállalatok előtt egyébként a takarékossági lehetőségek végtelen sora áll. Az iparban fokozható a gépek kapacitásának kihasználása, elkerülhető a felesleges anyagbeszerzés, vagy a még használható javak indokolatlan selejtezése.

A sütőiparban lehetőségek kínálkoznak a tüzelőanyag felhasználás, a húsiparban a tárolási veszteségek, az építőiparban a termelést nem szolgáló munkáért kifizetett bérek csökkentésére. Általános szükségszerűség, hogy megkeressék a hulladékok felhasználásának módját, ami különösen vonatkozik az építőiparban, a bontási anyagok felhasználására.

A tanácsok gazdálkodásában jelentős összegek takaríthatók meg, ha gondoskodnak arról, hogy a közvilágítási lámpák ne égjenek feleslegesen, ha megszüntetik a vízpazarlást, nem utolsó sorban azzal, hogy a csapokat, vezetékeket mindenütt rendbehozzák. Csökkenteni kell a túlórákat, megszüntetni a felesleges reprezentációs kiadásokat és a gépkocsik nem hivatalos célra való igénybevételét.

A takarékosság azonban semmi esetre sem mehet a minőség, a választék, általában a fogyasztók, a lakosság rovására.

Ötezer forintot kap a sportkör Ősiben

130 ezer forint beruházással és 60 ezer forint értékű társadalmi munkával lekövezik az idén Ősiben a Dózsa György utcát a községfejlesztési terv végrehajtása során. A tanács ugyanekkor nem feledkezett meg a helyi sportkör támogatásáról sem. A fiataloknak 5 ezer forintot biztosít öltöző építéséhez anyagvételre.

Jól szórakoztunk

Hétfőn este két előadást kapott a veszprémi, „könnyű múzsát" kedvelő közönség. Neves fővárosi művészek, Gencsi Sári, Zárai Márta, Vámosi János, Kabos László, Puskás Sándor és a Club zenekar látogatott el a megyeszékhelyre, hogy bemutassa tudását. A műsorösszekötő szerepét dr. Várady György, a televízió népszerű riportere töltötte be mértéktartóan, kulturáltan.

A két előadás közönsége jól szórakozott. A majd háromórás műsor meggyőzhette a közönséget, hogy a „könnyű múzsa" nem jelenti egyszersmind a színvonal alacsonyságát is. A választékos izlésű műsorösszeállítás és az előadók magasszínvonalú produkciója méltán aratott megérdemelt, nagy sikert.

A zenekarról külön szólni kell. A négytagú együttes hol lágyan, hol fiatalosan harsányan szólt — teljes illúziót keltett. Igényes előadásukat sokszor és melegen megtapsolták.

Jól szórakoztunk, kellemes este volt.

Magyar-szovjet baráti est Kővágóörsön

Magyar—szovjet baráti estet rendezett szombaton a kővágóörsi Béke Termelőszövetkezetben a Hazafias Népfront. A találkozón — amit a termelőszövetkezet művelődési otthonában tartottak — részt vett a falu egész lakossága, úgy, hogy a terembe nem fértek, a szomszédos termek is zsúfolásig megteltek. A műsort Sebestyén Gyula elvtárs, a termelőszövetkezet elnöke nyitotta meg. A műsor első felében a Kővágóörsi Általános Iskola ének- és tánccsoportja szerepelt, a második részben a szovjet katonák zenekara adott műsort; — a munkában élenjáró termelőszövetkezeti tagoknak.

Jól szervezik a társadalmi munkát Ukkon

Tavaly Ukk községben a községfejlesztési terv végrehajtása során a lakosság 250 százalékra teljesítette a társadalmi munka előirányzatát. Az eredményt egy nem régóta alkalmazott jó módszerrel érték el. A tanács tagjai felkeresték a választóikat, elbeszélgettek velük, egy kis füzetben összegyűjtötték társadalmi munka felajánlásaikat, majd időben értesítették őket, amikor szükség volt a segítségükre.

A tanácstagok ezt a módszert most is alkalmazzák, amikor az általános iskola udvarának a rendbehozására szervezik a társadalmi munkát.

Házat építenek a szövetkezeti keresetből

A zárszámadás óta számos szoba és konyhabútorral, mosógéppel és egyéb háztartási cikkel gazdagodtak a zalavári termelőszövetkezeti tagok. A környékbeli összes bútorüzleteket „megszállták".

Rákhely Józsefék keveset vásároltak. Talán nem jutott pénz az 530 munkaegységre? Jutott bizony jócskán. Mintegy 23 ezer forint össz részesedéshez jutottak, s ezenkívül jól jövedelmezett a háztáji is. Rákhely József elhatározta, hogy két évi keresetét házépítésre fordítja. A tégla már megvan, a tetőanyagot most szerzi be s a többi anyag is összejön apránként. Augusztusban megkezdi a két szoba összkomfortos családi ház építését.

Nagyszerű reprodukciós kiállítás Pápán

A művészetek közül kétségtelenül a képzőművészet a legkevésbé ismert. Ha valaki minden remekművet látni akarna, körül kellene utaznia a földet. Mivel ezt nem tehetjük meg, a Művelődésügyi Minisztérium reprodukciós kiállításon helyünkbe hozza és bemutatja a festményeket. A reprodukciók a legmagasabb színvonalúak.

Az ábrázolás kezdeti időszakából valók azok az állatábrázolások, melyeket az ősember-lakta barlangok falain találtak (pl. Altamira). Lenyűgöző egyszerűséggel, s nagy kifejező erővel birnak e festmények (bölény, szarvas).

A rabszolgatársadalmak művészetéből az egyiptomiról kapunk ismertetést. A művek bemutatják a kor fejlettségét is: iparosok, aratók, vadászok, állattal dolgozók tűnnek fel a reliefeken.

A görögöktől nem maradt viszsza festmény. Annak pompáját engedik sejteni a pompeji falfestmények. Témáik eltérnek az egyiptomiakétól: filozófus, madárjós, úrnő, issosi csata.

A rabszolgatársadalom helyébe lépő feudalizmusban az egyház vette kezébe a művészetek irányítását: ami a művészetek viszszafejlődését, sorvadását eredményezte. Mégis a ravennai mozaikok és gótikus üvegfestmények gazdag anyagát képviseli néhány kép.

Az ezredforduló után a reneszánsz idején Itália lett a művészeti központ. Giotto (Judás csókja), Masaccio (Királyok imádása) és Botticelli (Primavera) képei mutatják az út kezdeti szakaszát. A XIV. században indul meg Németalföldön is a festészet megújhodása. Első nagy mesterei Hubert és Jan van Eych. Az utóbbi művésztől itt láthatjuk a híres Arnolfini házaspárt is.

A reneszánsz három nagy olasz mesterét — Leonardo, Michelangelo és Raffael — több műve reprezentálja. Nagyszerű reprodukcióban láthatjuk a méltán megcsodált Mona Lisát, a Sixtusi kápolna mennyezetképeit, vagy X. Leo arcképét, Giorgione mélységes komolyságot árasztó Koncertje, Tizian Laviniája és V. Károly lovasportréja méltó bizonyítékok alkotóik zsenijéről.

Szép kollekció képviseli a „paraszt" id. Pieter Brueghel festészetét. A „Tél" című talán a legszebb ábrázolás erről az évszakról, amit valaha készített ember. Lucas Cranach, A. Dürer, ifjú Hans Holbein képei mellett látható M. Grünewald csodás isenheimi oltárja.

A feudalista társadalom a maga dicsőségére igyekezett felhasználni a festészetet. Így a reneszánsz lassan áthajlott a káprázatos pompát kedvelő barokkba. Ezt a folyamatot mutatják a spanyol — Velasquez, Zurbaran, Ribiera, Murillo — és a németalföldi festők képei (Rubens, Van Dyck, Franz Hals). Hobbema Fasorja a tájfestészet megkapó példája. Az emberábrázolás legnagyobbja, Rembrandt több képe kapott helyet (Saskia, Önarckép, Saskiával, Sisakos férfi, Tájkép). Közülük is kiemelkedik a bátyját, a molnárlegényt ábrázoló Sisakos férfi, mely megkapóan mutatja az egyszerű munkásembert, méltán ékesítve egy hadvezéri aranysisakkal. Ha Rembrandt az emberábrázolás, úgy der Meer van Delft az intimitás festésének legnagyobbja. Leányarcképe, a Levelet olvasó lány, Delft látképe mutatja ezt.

Az 1789-es francia polgári forradalom a művészetre is nagy hatással volt. Megindul és egymás mellett küzd három irányzat: a klasszicizmus, az akadémizmus és a romantika. Goya a forradalmárok kivégzését, Delacroix a diadalra törő Szabadságot festi meg. Egyre gyakrabban jelenik meg a dolgozó ember a festményeken. Courbet Kőtörőket, Millet Kalásszedőket, Daumier Mosónőt tesz meg műve főszereplőjének. Az orosz realisták Verescsagin, Repin, Siskin képei képviselik.

A múlt század második felében az impresszionizmus volt a nagy művészeti forradalom. Képviselői: Manet (Kivégzés), Renoir (Olvasó nő, Párizsi bulevard). A pointillisták közül S. Senrat Szajnapartja, Degas: Táncosnői tanúskodnak a természet újszerű ábrázolásának igazsága mellett.

A posztimpresszionizmus három zsenije — van Gogh, Gauguin és Cezanne — mutatják meg a haladás további útját. Van Gogh csodás napraforgóiban és tengerpartot ábrázoló festményeiben van módunk gyönyörködni. Gauguin dekorativ művészetéről Tahiti leány és Tengerparton című képei tanúskodnak. A „modern művészet atyja", Cezanne művei közül a Kékvázás csendélet és a tengeröblöt ábrázoló tájképe látható.

A legmodernebbeket is több mű képviseli. Braque, Matisse, Roault és Picasso képei az absztrakt ábrázolás felé hajló látásmódról vallanak. Az alig ismert Maurice Utrillótól egy kiváló utcakép látható.

A magyar művészet legszebb képei csatlakoznak a nagy anyaghoz. Nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy nem kell szégyenkeznünk a világ legjava termése között. Szinyei Majálisa, Csontváry Sétalovaglása, Derkovits Vasút mentén című képe méltán állítható a festészet első sorába.

A kiállítás szinte felbecsülhetetlen segítséget ad a művészettel ismerkedő emberek tájékozódásához, hiszen két teremben megláthatják a legszebb műalkotásokat. Sőt, külön erénye, hogy nagyszerű összehasonlításokra ad lehetőséget. Az eligazításban jelentős szerepe van a feliratos tábláknak, melyek a korokról szólnak tömören.

Reméljük, hogy a hosszú nyitvatartási idő alatt nagy számban keresik fel dolgozóink a tanulságos és nagy műélvezetet nyújtó kiállítást.

HEITLER LÁSZLÓ

A szovjet mezőgazdaság elsőszámú problémája

A SZOVJET MEZŐGAZDASÁGI termelés elsőszámú problémája három szóval kifejezhető: a szemesterények össztermelésének növelése. Az SZKP Központi Bizottsága januári plénumának határozata is elsősorban ezt hangsúlyozza; a mezőgazdasági kérdésekkel kapcsolatos felszólalásaiban *Nyikita Hruscsov is állandóan erről beszélt.*

A gabona-probléma ilyen felvetése első pillantásra kissé ellentmondónak tűnik, mivel *a Szovjetunióban egy lakosra számítva, több mint 2-szer annyi élelmiszergabonát termelnek, mint tegyük fel az Egyesült Államokban,* az egész kapitalista világról nem is beszélve. Három év alatt, 1957—1959-ig, az egy lakosra számított élelmiszer-gabona átlagos évi termelése 417 kilogramm volt, az Egyesült Államokban pedig csupán 200 kilogramm.

Több ezer munkáscsalád költségvetésének tanulmányozása azt mutatja, hogy *a kenyér- és tésztafélék fogyasztása e családokban 1959-re, 1940-hez képest, 24 százalékkal csökkent. A húsfogyasztás viszont 2,13-szeresére, a tej-fogyasztás 2,5-szeresére, a tojásfogyasztás 2,2-szeresére növekedett.*

1959-ben a munkáscsaládokban minden egyes fogyasztóra 54 kilogramm hús, 6,4 kilogramm állati zsíradék, és 154 kilogramm tejtermék jutott.

AZ ÉTKEZÉS ÖSSZETÉTELÉNEK megváltoztatása két folyamat következménye. Az egyik az állati termékek termelésének növekedése, a másik pedig a lakosság, kiváltképpen a kisfizetésű rétegek jövedelmének emelkedése. A legutóbbi öt esztendőben ez a jövedelem esztendőnként 26,5 milliárd új rubellel, vagyis 29,1 milliárd amerikai dollárral emelkedett.

Ugyanezen öt esztendőben a hat fő szemesterményfajta (búza, rizs, kukorica, rozs, árpa és zab) össztermelésének egy lakosra számított évi átlaga a Szovjetunióban 577 kilogramm, az egész kapitalista világban pedig ennek körülbelül 50 százaléka volt. Meg kell jegyeznünk továbbá, hogy *a legutóbbi hét esztendőben a szemesterények termelése a Szovjetunióban több mint 60 százalékkal emelkedett.*

Miért tekintik hát a szovjet mezőgazdaságban a szemesterények össztermelésének növelését a legfontosabb feladatnak? Hogy e kérdésre választ adjunk, megemlítjük a szovjet lakosság élelmiszer-fogyasztása összetételének megváltozásával összefüggő néhány tényt.

A szovjet lakosság jövedelmének növekedésével természetszerűleg a kereslet is megváltozott, a kevésbé értékes élelmiszerektől (kenyér, dara) *az értékesebb és nagyobb kalória-tartalmú élelmiszerek felé fordult, ami növelte a mezőgazdaság „megterhelését".* (A mezőgazdaságban 1 kalória értékű állati termék előállításához a növényi eredetű termékek 5 kalóriáját kell felhasználni.)

KÖZBEN A KÉT legutóbbi esztendő rossz időjárása folytán, valamint a mezőgazdaság közelmúltban elért nagy sikereitől megittasult egyes helyi vezetők bizonyos nemtörődömsége miatt, a szemesterények és az állati termékek termelésében a növekedés üteme csökkent. Ennek az lett az eredménye, hogy az országban itt-ott az állati termékek iránti kereslet valamelyest felülmúlta a kínálatot.

A szovjet lakosság jövedelme a jövőben még gyorsabban növekedni fog. Következésképpen a legértékesebb élelmiszerek iránti kereslet is fokozódik. Ez teszi szükségessé, hogy gyorsan növeljük a hús, a vaj, a tej, a tojás termelését. Ez a probléma viszont a szemestakarmány-problémában gyökeredzik. Ezen a téren a Szovjetunió még jóval elmarad az Egyesült Államoktól. Míg a Szovjetunió egy lakosra számítva 2-szer annyi élelmiszer gabonát termel, mint az Egyesült Államok, addig szemestakarmányból még negyedannyit sem gyűjt be.

A Szovjetunió előtt az a feladat áll, hogy az egy lakosra számított élelmiszerek termelésében és fogyasztásában felülmúlja az amerikai szintet, ez pedig azt jelenti, hogy a szemestakarmány és a többi takarmány-félék termelésében túl kell szárnyalni az Egyesült Államokat. Nézzük, milyen tartalékokkal rendelkezik e téren a Szovjetunió, és hogyan irányozzák elő e tartalékok realizálását már ettől az esztendőtől kezdve?

1961-BEN AZ ORSZÁG keleti részén további, több mint 7 millió hektár szűzföldet törnek fel, ami a szokásos időjárási viszonyok közepette *körülbelül 7 millió tonna árugabonát biztosít.* A déli, feketeföldű kerületekben a legtöbb földekből további 5 millió hektárt szemeskukoricával vetnek be, hogy legalább 25 millió tonnát takarítsanak be ebből a nagyszerű takarmány-növényből. Az ország észak-nyugati nedves övezetében fokozzák a szemesterények termelését.

Fontos tartalék a terméshozam növelése. Ezt elősegíti a mezőgazdasági gépek, a műtrágya szállításának növelése és a földművelés magasabb kultúrája. *A hektáronkénti 1 mázsás terméstöbblet további 13 millió tonna szemesterményt biztosítana.*

MINDEZ EGÉSZEN reális, még olyan körülmények között is, ha az időjárás a tavalyi, kedvezőtlen esztendőhöz hasonló lesz. A Szovjetunió elhatározta, hogy az árugabona, a hús- és a tej termelésében túlszárnyalja az 1959—60. évi hétéves népgazdaságfejlesztési tervben előirányzott szintet.

Ivan Artyemov